

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Zuidkaai 4-5 (Izegem, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2021F377
Juni 2021

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert nv
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2021

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	8
1.3	Gemotiveerd advies	9
1.4	Conclusie.....	9
2	Bibliografie.....	10

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt). 7

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. 6

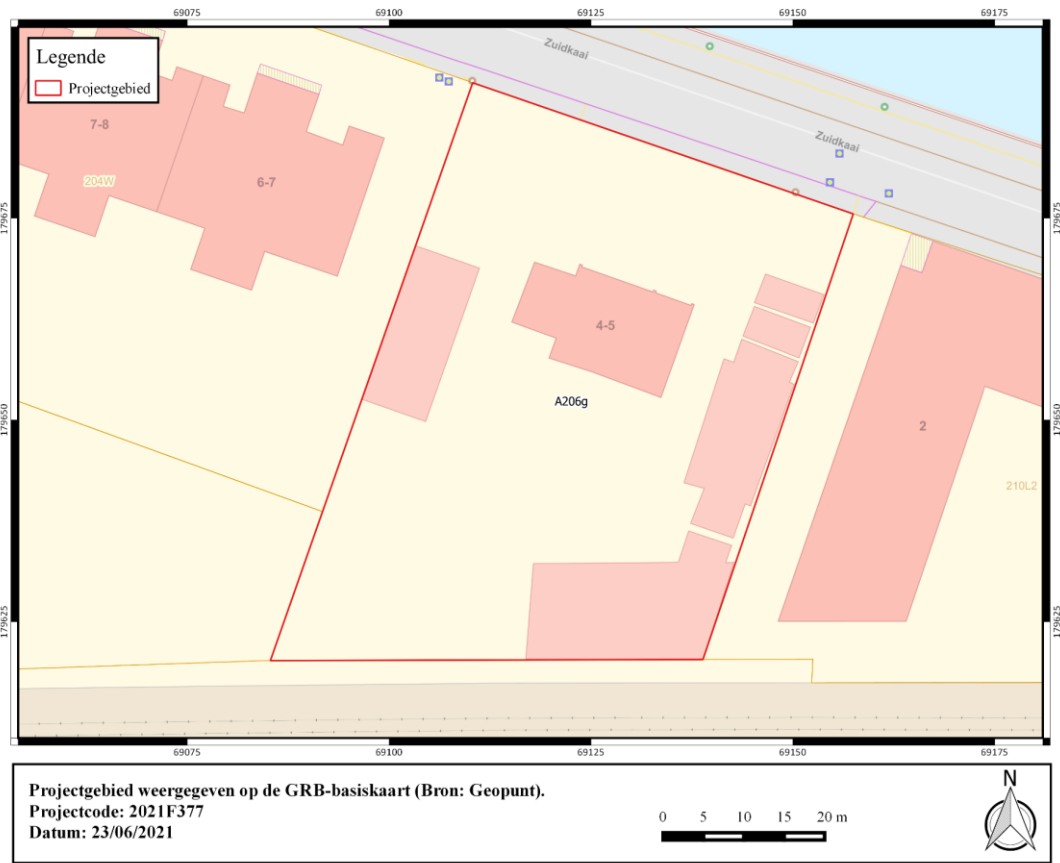

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert NV Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Izegem
	Deelgemeente	/
	Postcode	8870
	Adres	Zuidkaai 4-5 8870 Izegem
	Toponiem	Zuidkaai 4-5
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 69061$ $Y_{\min} = 179615$ $X_{\max} = 69174$ $Y_{\max} = 179694$
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Izegem, Afdeling 1, Sectie A, nr. 206g Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van twee nieuwe meergezinswoningen met ondergrondse parkeergarage aan de Zuidkaai 4-5 te Izegem. Het projectgebied is ca. 3370 m² groot en is quasi integraal bebouwd en verhard. De aanwezige infrastructuur wordt integraal gesloopt in het kader van de geplande ontwikkeling.

Het onderzoeksgebied is gelegen in de Holocene vallei van de Mandel. Het onderzoeksgebied bevindt zich op een terrein dat wordt ingesloten door de spoorweg in het zuiden en de gekanaliseerde Mandel (kanaal Roeselare-Leie) in het noorden. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied een profielopbouw weer waarbij de top bestaat uit fluviaatiele afzettingen van het Holoceen. De bodemkaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied geen informatie weer. Redelijkerwijs kan aangenomen worden dat de bodem bestaat uit hydromorfe klei- en zandleemcomplexen. Vanwege deze zeer natte toestand was het terrein in het verleden zeer waarschijnlijk te nat voor permanente bewoning of bewerking.

Dit gegeven blijkt ook uit de cartografische bronnen. Op de Ferrariskaart is te zien dat de Mandel net langs de noordoostelijke hoek van het onderzoeksgebied loopt. Centraal door het projectgebied loopt een west-oost georiënteerde zijtak van de rivier. Het onderzoeksgebied zelf en de omgeving ten westen van het terrein is weergegeven als meersgebied. Ten oosten van het terrein is akkerland weergegeven. Hier is de noord-zuid gerichte loop van de Pastoriebeek herkenbaar. Aan de overzijde van de Mandel is het terrein in gebruik als moestuin. Tevens is een rechthoekig wooneiland met centraal gebouw te zien. Het onderzoeksgebied zelf is vrij van bebouwing. Op de 19^e-eeuwse bronnen is te zien dat het terrein wordt doorsneden door verschillende grachten die aansluiten op de Mandel. Ook gedurende de 19^e eeuw blijft het terrein vrij van bebouwing. Op de sequentie luchtbeelden is te zien dat het oorspronkelijke gebouwenbestand groter was. In het zuiden van het terrein bevonden zich meerdere opslagtanks. Deze zijn niet langer te zien op het luchtbeeld van 2015.

In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn meerdere archeologische sites en vindplaatsen gekend. Het merendeel van deze sites bevinden zich echter op de hoger gelegen terreinen langs de riviervallei. Aan de overzijde van het kanaal werden bij ouder onderzoek resten uit het neolithicum in kaart gebracht. Hierbij maakt de CAI melding van bewoningssporen en een groot aantal artefacten. De goed gedraineerde, hoger gelegen, vruchtbare zandleemgronden moeten dan ook uitermate geschikt geweest zijn voor vroege landbouwers in de streek. Tevens maakt de CAI melding van een toevalsvondst eind de 19^e eeuw van een grafveld uit de Romeinse periode en de vroege middeleeuwen. Ten zuiden van het onderzoeksgebied, op hoger gelegen terrein, wordt voornamelijk melding gemaakt van middeleeuwse resten van landindeling, bewoning en veldgraven uit de Romeinse periode. Bij verschillende veldprospecties langs de randen van de Mandelterrassen zijn eveneens lithische artefacten gerecupereerd die wijzen op de aanwezigheid van jager-verzamelaars langs de gradiëntzone van de rivier en haar zijtakken. Bij recenter onderzoek ten zuiden van het onderzoeksgebied werden eveneens resten uit de metaaltijden onderzocht en enkele veldgraven uit vermoedelijk de Romeinse periode. Recenter onderzoek in het alluvium van de Mandel bracht enkel resten uit de 18^e en 19^e eeuw aan het licht. Concreet wijzen de gekende waarden op een quasi doorlopende menselijke aanwezigheid op de terrassen langs beide oevers van de Mandel sinds de steentijden.

Hoewel op hoger gelegen terreinen langs de Mandel dient uitgegaan te worden van een beduidende trefkans inzake archeologisch erfgoed, is de verwachting ter hoogte van het onderzoeksgebied eerder beperkt. Vanwege deze beperkte verwachting wordt verder archeologisch onderzoek weinig zinvol geacht.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werkzaamheden aan de Zuidkaai te Izegem worden geen bijkomende onderzoeksdaden aanbevolen. Met betrekking tot artefactensites dient gewezen te worden op het feit dat uit cartografische bronnen kan afgeleid worden dat het terrein in het verleden doorsneden werd door verschillende waterlopen en grachten. Ongetwijfeld heeft de stroming en het uitgraven van grachten het bodemprofiel reeds ten dele opgeruimd. Daarnaast moet gewezen worden op het feit dat artefactensites voornamelijk gezocht dienen te worden op de drogere overgangszones tussen waterlopen en de hoger gelegen terreinen langs de vallei. In het alluvium vonden hoofdzakelijk subsistentieactiviteiten plaats zoals visvangst. Deze laten echter zeer weinig sporen na. Daarenboven dient rekening gehouden te worden met de aanwezige infrastructuur. Hoewel geenszins gesteld kan worden dat het terrein vlakdekkend is verstoord kan redelijkerwijs wel aangenomen worden dat een deel van het bodemarchief is gefragmenteerd door aanwezige funderingen, leidingen en putten. De kans dat ter hoogte van het onderzoeksgebied nog resten bestaand uit artefactenconcentraties zijn bewaard is bijzonder klein. Met betrekking tot resten van bewoning of bewerking dient eveneens gewezen te worden op de zeer natte toestand van het terrein en de cartografische informatie. Het terrein was in het verleden zeer waarschijnlijk veel te nat en onderhevig aan overstroming voor permanente bewoning of bewerking. Op de Ferrariskaart, die doorgaans een eindfase weergeeft in de ontwikkeling van het landgebruik, is te zien dat het terrein bestaat uit grasland dat wordt doorsneden door meerdere grachten. De kans dat zich ter hoogte van het onderzoeksgebied nog sporen van bewoning of begraving bevinden is eveneens bijzonder klein. Daarnaast dient evenzeer gewezen te worden op de impact van de aanwezige infrastructuur. Vanwege het zeer beperkte potentieel aan kenniswinst bij verder archeologisch onderzoek, in eender welke vorm, wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol beschouwd.

1.4 Conclusie

De opdrachtgever plant de afbraak van de bestaande infrastructuur en de realisatie van twee nieuwe meergezinswoningen met ondergrondse parking. Vanwege de beperkte verwachting inzake archeologisch erfgoed en de aanwezige bebouwing wordt de kans op wezenlijke kenniswinst bij verder onderzoek als zeer beperkt ingeschat. Een doorlopend onderzoekstraject wordt weinig zinvol geacht.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2021

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

